

A Kúria a dr. Pintér Tamás ügyvéd által képviselt felperesnek a dr. Tóth Sándor jogtanácsos által képviselt alperes ellen kártérítés megfizetése iránt a Szolnoki Munkaügyi Bíróságnál 3.M.532/2011. szám alatt megindított és másodfokon a Szolnoki Törvényszék 4.Mf.20.447/2012/4. számú ítéletével jogerősen befejezett perében az említett másodfokú határozat ellen a felperes által benyújtott felülvizsgálati kérelem folytán a 2013. október 30. napján megtartott nyilvános tárgyaláson meghozta a következő

í t é l e t e t :

A Kúria a Szolnoki Törvényszék 4.Mf.20.447/2012/4. számú ítéletét hatályában fenntartja.

A felülvizsgálati eljárás illetve az államot terheli.

I n d o k o l á s

A felperes 1999. április 1-jétől állt az alperes illetve a jogelődje alkalmazásában fémnyílászáró szerkezeti lakatos munkakörben. A munkaviszonya fennállása alatt 2001. február 5. és 2006. április 30. közötti időszakban több alkalommal volt táppénzes betegállományban.

A felperes munkaviszonyát az alperes 2006. augusztus 8-ai keltezésű rendkívüli felmondással szüntette meg, amelyet a Szolnoki Munkaügyi Bíróság 3.M.428/2006/26. számú jogerős ítéletével jogellenesnek talált, így az ítélet szerint a felperes munkaviszonya 2007. november 6-án szűnt meg.

A K.M.R. Nyugdíjbiztosítási Igazgatóság 2008. január 24-ei keltű, a felperes részére 2008. január 30-án kézbesített határozatával 2007. augusztus 10-étől rendszeres szociális járadék folyósítását állapított meg.

Az O.M.F.I. a felperes betegségét „az ágyéki gerinc porckorong tehermozgatás által okozott betegségei” diagnózissal kódszámon elfogadta és nyilvántartásba vette, amelyről a felperest 2010. február 2-án tájékoztatta. Az O.M.M.F.É.A.M.F. a 2010. február 11-ei keltű levelében a fentiekről ugyancsak tájékoztatta a felperest azzal, hogy a foglalkozási megbetegedését elfogadta és nyilvántartásba vette.

A felperes a munkáltatóhoz címzett 2010. március 25-ei keltű, az alperes részére ugyanezen a napon faxon megküldött levelében bejelentette, hogy gerinc betegségét foglalkozási betegségként vették figyelembe, amelyre tekintettel a betegállományok időtartamára 30 %-os táppénz és munkabér-különbözet megfizetését igényelte.

Ezt követően a felek között hosszas levelezés zajlott, majd a V.J. vezetője 2010. április 27-ei levelében arról tájékoztatta a felperest, hogy foglalkozási betegségként az O. tájékoztatásban megjelölt diagnózist nem fogadja el. A 2010. május 11-ei levelében az elutasító álláspontját fenntartotta.

Az M.T.H.E. a 2010. október 4-ei keltű határozatával megállapította

a felperes 2008. július 22-én bejelentett és kivizsgált foglalkozási betegállománya üzemisége tényét.

Az M.H.SZ. a 2011. április 6-ai keltű, a felperesnek címzett levelében tájékoztatta arról, hogy kárigényével az M.G. Zrt-t keresse meg.

A felperes 2011. augusztus 4-én postára adott, és a bírósághoz augusztus 8-án érkezett keresetlevelében foglalkozási eredetű megbetegedése alapján kárigényt érvényesített. Ebben a 2001. és 2006. év közötti időszakban táppénzen töltött időre kifizetett 70 %-os táppénz és a 100 %-os átlagkereset különbözetére tartott igényt 3.811.751 forint összegben megjelölve követelését. Ezen túlmenően 2007. november 6-ától az elérhető átlagkeresete és a jelenlegi rendszeres szociális járadéka közötti különbség kifizetését is kérte havi 69.000 forint összegben. A felperes az ítélet jogerejének időpontjától havi 69.000 forint kártérítési járadék megfizetésére is kérte az alperes kötelezését. A felperes az eljárás során a táppénz és az átlagkereset közötti különbözetre alapított kártérítési igénye összegszerűségét 413.515 forintra leszállította.

A Szolnoki Munkaügyi Bíróság 3.M.532/2011/20. számú ítéletével a keresetet elutasította és a felperest perköltség fizetésére kötelezte kimondva, hogy az illetéket az állam viseli.

Az elsőfokú bíróság álláspontja szerint a per irataihoz csatolt 2010. február 2-ai keltű O. levélből, valamint a 2010. február 11-ei keltű O.É.A.M.F. leveléből szerzett tudomást a felperes arról, hogy a gerincbetegsége foglalkozási megbetegedésként nyilvántartásba vételre került. Így ezen időpontban volt teljeskörűen tudomása mindazon lényeges körülményekről, amelyek alapján kártérítési igényét az alperessel szemben érvényesíthette. Ekkor került ugyanis megállapításra a megbetegedése és a foglalkozása közötti összefüggés, így ezen időpontig az elévülés nyugvása következett be az Mt. 11. § (3) bekezdése alapján.

Az akadály megszűnésétől, a tudomásszerzés időpontjától kezdődően az Mt. 11. § (3) bekezdése alapján hat hónapon belül érvényesíthette volna igényét, amelyet nem tett meg. A 2011. augusztus 4-én postára adott keresete majdnem egy évvel a hat hónapos határidő lejárta után történt.

A bíróság nem osztotta azon hivatkozást, hogy a felperes csak akkor került abba a helyzetbe, hogy a kártérítési igényét érvényesíthesse, amikor a 2010. október 4-ei határozattal a foglalkozási betegsége üzemiségének tényét megállapították. A felperesnek az igényérvényesítéshez arról kellett tudomást szereznie, hogy az általa ismert gerincbetegsége és a foglalkoztatása közötti ok-okozati összefüggés fennáll, vagyis a betegsége foglalkozási betegség. Ennek megállapítására pedig az O. jogosult, így az általa történt foglalkozási megbetegedésként való nyilvántartásba vétel ténye alapján az erről való felperesi tudomásszerzés időpontjában került abba a helyzetbe, hogy a kártérítési igényét érvényesíthesse.

A bíróság álláspontja szerint alaptalan azon felperesi hivatkozás, hogy a 2010. március 25-ei keltű, az alpereshez intézett írásbeli felszólítása, valamint az ezt követő levelezés az elévülést az Mt. 11. § (4) bekezdése alapján megszakította.

Az elévülési idő eltelte után a felperes által az alperesnek küldött, a követelés érvényesítésére irányuló levelének nincs jelentősége. A felperesnek az elévülés nyugvását eredményező akadály (a foglalkozási megbetegedésről való tudomásszerzés hiánya) megszűnését - 2010. február - követően a követelését bírói úton kellett volna érvényesítenie az Mt. 11. § (3) bekezdésében meghatározott hat hónapos határidőn belül.

Nem helytálló, és a becsatolt 2010. május 14-ei felperes által az alpereshez intézett levélnek ellentmond azon felperesi állítás, hogy a felperes csak a beadvány pontjában hivatkozott 2011. április 6-ai keltű megkeresésből szerzett tudomást és vált ezzel nyilvánvalóvá a számára, hogy az alperes ellen keresetet kell benyújtania.

Tény, hogy az Mt. 185. §-a a munkáltató kötelezettségeként írja elő, hogy a károsultat az ott meghatározott határidőn belül felhívja a kárigénye előterjesztésére. Ezen munkáltatói kötelezettség elmulasztása azonban nem eredményezi az elévülés nyugvását, illetőleg nincs olyan joghatása, amely miatt az elévülés nem következik be.

A 2004. november 6-ai időponttól számított, az Mt. 11. § (1) bekezdés szerinti három év 2010. november 6-án telt le. A felperes 2010. március 25-ei levelében kizárólag a táppénz és az átlagkereset közötti különbözet iránti igényt érvényesített. Az Mt. 11. § (4) bekezdésében foglalt írásbeli felszólítás hiányában az elévülés megszakítása nem történt meg, így az elévülési idő lejártát követően a felperes igényt nem érvényesíthetett.

A Szolnoki Törvényszék 4.Mf.20.447/2012/4. számú ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érintette, fellebbezett részét helybenhagyta, rögzítve, hogy a le nem rótt másodfokú eljárási illetéket az állam viseli.

A másodfokú bíróság ítélete osztotta az elsőfokú bíróság álláspontját a tekintetben, hogy a felperes által 2007. november 6-ától kezdődően igényelt szociális járadék és átlagkereset közötti különbözet iránti igény is elévült a keresetlevél benyújtásakor. Ezen igényét a felperes ugyanúgy, mint a korábbi táppénz és átlagkereset közötti különbözetet is 2010. februárjáig menthető okból nem tudta érvényesíteni, mert ezidáig nem volt tudomása arról, hogy a betegsége foglalkozási betegségnek minősül. Az igényérvényesítés lehetősége 2010. februárjában nyílt meg a felperes előtt, amikor a 2007. november 6-ai esedékességi időponthoz viszonyítva a három éves elévülési időből még több mint hat hónap volt hátra.

Egyetértett a törvényszék az elsőfokú bírósággal abban, hogy az igények vonatkozásában nem történt sem az elévülés megszakadása, sem pedig annak 2010. februárját követően a nyugvása, mivel az Mt.

185. §-ában meghatározott kötelezettség elmulasztása ezt nem eredményezi.

A törvényszék álláspontja szerint az alpereshez írt levelekből egyértelműen megállapítható, hogy az igényérvényesítés lehetőségéről a felperes tudomást szerzett, hiszen már a 2010. március 25-ei levelében a táppénz és átlagkereset közötti különbség vonatkozásában kártérítési igényét előterjesztette.

A felperes a felülvizsgálati kérelmében a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését és a jogszabályoknak megfelelő határozat hozatalát kérte az alperes perköltség fizetésre kötelezése mellett.

Álláspontja szerint a táppénz és az átlagkereset különbségére alapított igény vonatkozásában az eljáró bíróságok tévesen jutottak arra a megállapításra, hogy az elévülés kezdő időpontja 2006. április 30-a. Ezen igény vonatkozásában az elévülés leghamarabb 2010. februárjában kezdődött, amikor a felperes tudomást szerzett a foglalkozási megbetegedéséről. Ezen időpontig nem volt abban a helyzetben, hogy kárigényét érvényesítse, hiszen azt nem is tudta volna mire alapítani. A bíróságok figyelmen kívül hagyták, hogy az alperes a 2010. október 4-én kelt határozatával állapította meg a felperes foglalkozási megbetegedése üzemiségének tényét. Az elévülési idő kezdő időpontjának a 2010. október 4. napját kell tehát tekinteni figyelemmel arra, hogy a munkáltató ekkor ismerte el hivatalosan a felperes kárigényét.

A 2010. februárjában megismert O. határozat alapján a felperes még nem lehetett abban a helyzetben, hogy kárigényét érvényesítse, ugyanis ahhoz szükséges, hogy a kifizetőhely a foglalkozási megbetegedés üzemiségét elismerje. Ez pedig csak 2010. október 4-én történt. Az alperes egyébként a 2010. évi levelekben elismerte a felperes kárigényének jogalapját.

Amennyiben helytálló a másodfokú bíróság álláspontja a tekintetben, hogy a követelés 2009. április 30-án elévült, úgy figyelembe kell venni, hogy a felperes a foglalkozási megbetegedés tudomásszerzésétől (2010. február) számított hat hónapon belül, 2010. március 25-én levélben érvényesítette kárigényét az alperesi munkáltatóval szemben.

A felperes igazolhatóan az M.H.SZ. 2011. április 6-án kelt leveléből szerzett arról tudomást, hogy kárigényét az M.G. Zrt-nél kell érvényesítenie. Több hatósággal is levelezésben állt, a kárigényét több hatóság részére is jelezte, azonban a felperes csak az alperes 2011. április 6-ai leveléből szerzett tudomást arról, hogy ténylegesen mely alperessel szemben kell a követelését előterjeszteni.

Amennyiben a munkáltató eleget tett volna az Mt. 185. §-ában foglalt jogszabályi kötelezettségének és felhívja a felperest a kárigényének bejelentésére, akkor tisztában lett volna azzal, hogy kivel szemben kell az igényét érvényesítenie.

A fentiek miatt az Mt. 11. § (3) bekezdése alapján a felperes a kárigényét 2011. április 6. előtt menthető okból nem tudta érvényesíteni, ebből eredően a hat hónapos nyugvás határidejének

kezdetre 2011. április 6., így a 2011. augusztus 8-ai kereset benyújtása határidőben történt.

A felperes álláspontja szerint a rendszeres szociális járadék és az elérhető átlagkereset különbözete alapján előterjesztett igény vonatkozásában a bíróságok tévesen jutottak arra az álláspontra, hogy az elévülés kezdő időpontja 2007. november. Amennyiben ez mégis helytálló lenne, a 2010. évi levelezések még a három éves elévülési időn belül azt megszakították.

Az alperes felülvizsgálati ellenkérelme a jogerős ítélet hatályában való fenntartására irányult a felperes perköltségben való marasztalása mellett.

Érvelése szerint 2010. februárjában a felperes a betegség természetéről teljeskörűen tudomást szerzett. Az O. a gerincbetegség foglalkozási jellegét megállapította, és erről az érintett személyeket levélben tájékoztatta. Ennek kézhezvételével egyidejűleg a kártérítési igény érvényesítésének akadálya megszűnt, és az 1992. évi XXII. törvény (régi Mt.) 11. § (3) bekezdésére tekintettel a felperesnek hat hónap állt rendelkezésére. Ezt a jogvesztő határidőt elmulasztotta, amikor a követelést bíróság előtt csak 2011. augusztus 4-én postázott keresetlevelével kívánta érvényesíteni.

Az elévülés tényét a fentiek alapján mind az első-, mind a másodfokú bíróság a vonatkozó jogszabályoknak megfelelően állapította meg. A jogerős ítélet meghozatala során a bíróság az egységes és töretlen gyakorlatot vette figyelembe.

Téved a felperes, amikor a felülvizsgálati kérelmében arra hivatkozik, hogy az alperesnek 2010. március 25-én kelt és megküldött felszólítása kárigény érvényesítésére nyitvaálló hat hónapos jogvesztő határidő számítására kihatással volt. E felperesi állásponttal összefüggő jogértelmezést az elsőfokú bíróság ítéletében rögzítette a vonatkozó bírói gyakorlat alapján.

A felperes rendszeres szociális járadék és az elérhető átlagkereset különbözetére alapított igénye nincs összefüggésben foglalkozási megbetegedésével, az elévülés kezdete a felperesi munkaviszony - 2007. november 6-ai - megszűnése, az elévülés 2010. november 6-án bekövetkezett. A felperes és az alperes között folytatott levelezés kizárólag a táppénz és az átlagkereset közötti különbözettel összefüggésben történt és azt kiterjesztőleg értelmezni nem lehet.

A felülvizsgálati kérelem nem alapos.

Az 1992. évi XXII. törvény (régi Mt.) 11. §-ának (1) és (3) bekezdése értelmében a munkaviszonnyal kapcsolatos igény három év alatt évül el. A bűncselekménnyel okozott kárért fennálló felelősség öt év, ha pedig a büntethetőség elévülési ideje ennél hosszabb, ennek megfelelő idő alatt évül el. Ha a jogosult az igényét menthető okból nem tudja érvényesíteni, az akadály megszűnésétől számított hat hónapon belül azt akkor is megteheti, ha az elévülési idő már eltelt, vagy abból hat hónapnál kevesebb van hátra. A következetes ítélkezési gyakorlat szerint az egyes kárigények keletkezésének és elévülésének idejét jogcímenként kell

vizsgálni (BH.2009.219.). Az eljáró bíróságok a fentiekből következően a felperes által megjelölt kárigényeket (Mt. 186. §) az elévülés szempontjából is helytállóan tekintették önálló igényként és ilyen módon vizsgálták.

A felperes által 2007. november 6-ától kezdődően igényelt szociális járadék és átlagkereset-különbözet iránti igény a kereset előterjesztésekor már elévült. Ezt a követelését a felperes 2010. februárig menthető okból nem tudta érvényesíteni, hiszen ezen időpontig nem volt tisztában azzal, hogy foglalkozási megbetegedésben szenved. Ezen időpontban megnyílt az igényérvényesítés lehetősége, a 2007. november 6-ai dátumhoz képest pedig - amikor ez az igény egyébként esedékessé vált - a három éves elévülési időből még több mint hat hónap volt hátra. A bíróságok tehát helytállóan fejtették ki, hogy a 2010. augusztus 1-jén kelt és a bírósághoz 2010. augusztus 8-án érkezett keresetben megjelölt követelés elévült.

A táppénz és az átlagkereset-különbözet iránti igény tekintetében is helyes a bíróságok által elfoglalt álláspont. A 2010. februári levelekből a felperes tudomást szerzett arról, hogy a gerincbetegsége foglalkozási eredetű, így rendelkezett azon ismeretekkel, amelyek alapján keresettel fordulhatott volna a bírósághoz. Ezen időponttól kezdődően az Mt. 11. § (3) bekezdése alapján hat hónapon belül érvényesíthette volna igényét, mivel az elévülési idő egyébként már ezt megelőzően eltelt.

Nem fogadható el azon felülvizsgálati érvelés, hogy a munkáltató 2010. október 4-én ismerte el a jogalapot, mivel ennek megállapítása érdekében a felperesnek már az elévülési időn belül bírósághoz kellett volna fordulnia. Helytállóan fejtette ki az elsőfokú bíróság az ítéletében, hogy a 2010. március 25-ei keltezésű, az alpereshez intézett írásbeli felszólítás, majd az ezt követő levelezés az elévülést nem szakította meg [Mt. 11. § (4) bekezdés]. Az elévülési idő eltelte után a követelés érvényesítésére irányuló írásbeli felszólításnak nincs jelentősége, az elévülés megszakítása fogalmilag kizárt (BH.2006.414.). A felperesnek az elévülési idő nyugvását követően igényét bíróság előtt kellett volna érvényesítenie az Mt. 11. § (3) bekezdésében megjelölt hat hónapos határidőn belül.

Az eljáró bíróságok helyes következtetésre jutottak akkor, amikor megállapították, hogy az alperes az Mt. 185. §-ában foglaltakat nem teljesítette, ez azonban nem lehet kihatással a törvényben biztosított elévülési idő alkalmazhatóságára.

Ugyancsak nem fogadható el azon felperesi hivatkozás, hogy 2011. április 6-án értesült az alperes személyéről, mivel addig levelezést folytatott foglalkozási megbetegedésének elismerése érdekében. Amennyiben pedig nem megfelelő alperessel támasztott volna igényt a bíróság előtt, az az eljárásban tisztázható lett volna, az elévülési idő szempontjából azonban ennek nem lehet jelentősége.

A kifejtettekre tekintettel a Kúria a jogerős ítéletet a Pp. 275.

§-ának (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

A felülvizsgálati eljárás illetékét az adott ügyben irányadó 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 14. §-a alapján az állam viseli.

Budapest , 2013. október 30.

Dr. Tallián Blanka s.k. a tanács elnöke, Dr. Mészárosné dr. Szabó Zsuzsanna s.k. előadó bíró, Dr. Pesthyné dr. Pámer Andrea s.k. bíró

A kiadmány hitelével:

bírószági tisztviselő